

Samenes nasjonaldag 2022- markering i menighetene

Samenes nasjonaldag dag 6. februar (også kalt Samefolkets dag) er en kirkelig merkedag med egne tekstrekker og egen Dagens bønn. Den kirkelige markeringen anbefales holdt på selve dagen, i 2022 er dagen på en søndag. Trosopplæringen kan for eksempel ha dette som tema i ukene før.

Nedenfor finner du først en veiledning, og en oversikt over aktuelle ressurser relevant for planleggingen av menighetenes markering av dagen.

Det går også an å se dette i sammenheng med trosopplæringstiltak i forbindelse med markeringen av dagen, les gjerne mer om dette på Ressursbanken.

- **Veiledning**

- **Ressurser til bruk i gudstjenesten**
 1. Liturgi
 2. Dagens bønn
 3. Tekster
 4. Tanker om tekstene
 5. Forbønn
 6. Salmeforslag
 7. Nettressurser

VEILEDNING

Veiledning til den kirkelige markeringen av Samenes nasjonaldag

Den samiske nasjonaldagen kan markeres i egen gudstjeneste på selve dagen eller i forbindelse med hovedgudstjenesten nærmeste tilliggende søndag.

Aktuelle enkeltpersoner eller samiske miljøer i lokalsamfunnet bør trekkes inn i forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenesten. Dette kan være for eksempel ulike lokale samiske organisasjoner, foreldrenettverk, samiske språksentre og andre.

Lokale forhold avgjør hvordan gudstjenesten legges opp og i hvilken grad samisk språk tas i bruk. Dagens tematikk kan få nedslag i salme- og tekstvalg, preken, forbønn, musikk, symbolhandlinger etc. Som et minimum bør et samisk kyrie synges og dagen tematiseres i forbønnen.

Et utvalg liturgiledd på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk finnes i Ordning for hovedgudstjeneste (Ordning for hovedgudstjenesten s 70-71). Det finnes også salmer på de samiske språkene i Norsk Salmebok 2013, oversikt s 1421 og 1422.

Bruk av ulike målformer og språk

Språkunderet på pinsedag - at alle hørte apostlene tale om Guds storverk på sine egne tungemål - viser at den kristne kirke fra første øyeblikk har vært en flerspråklig virkelighet. Språk handler om identitet og tilhørighet. Mange behersker flere språk, men det er på vårt morsmål at vi uttrykker tanker og opplevelser best. Morsmålet er hjertespråket og er knyttet til ethvert menneskes identitet og personlighet. I tillegg er språk uttrykk for vår kulturelle arv og tilhørighet. [...]

Når samiske språk [...] får lyde i kirkerommet, styrkes språkenes status i menighet og lokalsamfunn og gir verdighet til dem som er knyttet til disse språkene gjennom morsmål og kulturell arv.

(Utdrag fra veiledningsdelen til gudstjenesteboken)

• RESSURSER TIL BRUK I GUDSTJENESTEN

Nedenfor følger forslag til liturgiledd, tekster og salmer som kan brukes i gudstjenesten, samt andre ressurser som ligger på nett, bl.a. konkrete elementer som kan dras inn i trosopplæringen.

1. Liturgi

Bak i *Ordning for hovedgudstjeneste* står følgende liturgiledd på sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk:

- Nådehilsen
- Kyrie
- Trosbekjennelsen
- Fadervår
- Tildelingsord ved nattverd
- Velsignelsen

Det finnes også fullstendige samiskspråklige høymesseliturgier som ligger ute på nett. Her finnes også lydfiler som kan brukes for øving på tekst.

Lenke:

<https://kirken.no/samiske-liturgier>

2. Dagens bønn

Norsk bokmål

Gud, himmelens og jordens skaper, du har kalt jordens folk til å være ett i Kristus. Takk at vi alle kan glede oss over vår arv og våre forfedres land.

Vi ber deg:

Bevar og led samefolket, og gi alle folkeslag et verdig liv i rettferd og fred, ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.

Amen

Sørsamisk

Jupmele, elmien jïh eatnemen sjugniedæjja, datne veartenen almetjidië gohtjedamme aktesne årrodh Jeesus Kristusinië. Gijhtebe juktie maehetebe mijjen maadtoej aerpeste aavoedidh jïh mijjen maadtoe-laanteste.

Rohkelibie:

Vuesehth geajnoem jïh vaarjelh saemide, jïh baajh gaajhkide almetjidië vyörtegsvoetesne jïh raeffesne veasodh dov Baernine, Jeesus Kristusinië, mijjen Åejvine, gie datnine jïh Aejlies Voejkeninië aktene jeala jïh reerie, aajne, saetnies Jupmele ihkuvistie ihkuvasse.

Aamen

Lulesamisk

Jubmel, alme ja ednama sjivnnjediddje, dån la gåhttjum ednama álm mugijt viesutjit aktan Krisusijn. Gijtto gå mij gájka máhttep mijá árbes ja mijá ájttegij duobddágijs ávvudallat.

Råhkålip dunji:

Várjjala ja oatsoda sámeálm mugav, ja sállu gájkka almasjtjerdajt viesutjit værddogis iellemav rievtesferdukvuodan ja ráfen, Barnat Jesus Kristusa, mijá Hærrá baktu, guhti dujna ja Ájlis Vuojnjanijn viessu ja ráddi, ájnna duohta Jubmel ihkeven ájges ihkeven ájggáj.

Amen

Nordsamisk

Ipmil, almmi ja eatnama sivdnideaddji, don leat rávkan máilmmi álbmogiid leat oktan álbmogin Kristusis. Giitu go mii buohkat beassat illudit iežamet árbbi ja máddariiddámet eatnama dihtii.

Mii rohkadallat:

Várjal ja láide sámi álbmoga, ja atte buot álbmogiidda árvvolaš eallima vuoiggalašvuodas ja ráfis, Bártnát Jesus Kristusa, Hearrámet, bokte, guhte duinna ja Bassi vuoinjnain eallá ja rádđe, okta duohta Ipmil agálašvuodas agálašvuhtii.

Amen

3. Tekster

Samefolkets dag – Søndag 6. februar 2022

III 2 Mos 3,1–6 Moses og tornebusken

Apg 2,1–12 Pinsedagen

Joh 21,9–13 Jesus møter disiplene

Sørsamisk:

2 Mos 3,1-6

Gosse Mosje sov voehpen Jetroven, Midjanen hearran sirdide ryöjnesjeminie, dellie saedtiepleahkan mubpien raadtan sirdide sietieji jih Jupmelen vaaran, Horebese bööti. 2 Desnie Áejvien eengkelem vööjni skomtjelisnie mij tårne-stråmhposne navvi. Gosse Mosje dam vööjni 3 dellie ussiedi: "Magkeres rovnegs vääjnese! Tjoerem dahkoe vaedtsedh vuartasjidh mannasinie ij stråmhpoebuelelh." 4 Gosse Áejvie vööjni Mosje dahkoe mænna dellie tårne-stråmhposte tjäärve: "Mosje! Mosje!" Dihte vaestede: "Nov, daesnie hov leam." 5 Dellie Jupmele jeahta: "Aellieh lihkebe bätieh! Sighk gaamegidie, datne aejlies sijjesne tjäadtjoeminie." 6 Jih vihth jeahta: "Manne dov aehtjien Jupmele, Abrahamen Jupmele,

Aajsan Jupmele j̄ih Jaahken Jupmele." Dellie Mosje j̄ijtse   red  jjam tjeavna. Ij doesth   ajvan vuartasjidh.

Apg 2,1-12

P  ngstebiejjen dellie gaajhkesh dovnesh lin tj  anghkenamme. 2 Dellie amma elmeste sj  vva goh v  rtoste j̄ih dihte abpe g  etiem deavhta gusnie Leah tjahkan. 3 Dellie vuejnieh skomtjelh goh d  llen skomtjelh fiereguhtese tj  odtjestieh. 4 J̄ih fiereguhte Aejlies Voejkeninie deavhtas  vva j̄ih aalka jeatjah g  eline soptsestidh guktie Voejkene s  jhta. 5 Jerusalemesne jaahkoles juvdelassjh abpe veartanistie   roeminie. 6 Gosse dam tjoejem guvlieh, stoere krirrie tj  anghkene. H  mpalieh gosse fiereguhte j̄ijtse g  elem g  vla. 7 Alvesedtieh j̄ih ipmierden gihtjeh: "Eah dah Galilejeste, gaajhkesh mah soptsesteminie? 8 Guktie fiereguhte mijjeste maahta ietnien g  elem govledh? 9 Mijjeh libie parterh, mederh j̄ih elamitterh, almetjh mah Mesopot  mijistie, Judejeste j̄ih Kappadokijistie, Pontoseste j̄ih Asijeste, 10 Frygijeste, Pamfyljijistie, Egypteste j̄ih Libijan Kyrenen dajvijste, mijjeh libie dovne Romeste b  ateme, 11 juvdelassjh libie j̄ih dovne almetjh mah juvdelassji jaahkose b  ateme, mijjeh libie Kreteste b  ateme j̄ih dovne Arabijistie - j̄ih mijjeh govlebe guktie Jupmelen   avtoej bijre fiereguhten g  eline soptsestieh." 12 Idtjin daejrieh maam edtjin jaehkedh j̄ih sinsitniem gihtjin: "Mij amma daate?"

Joh 21,9-13

⁹ Gosse gaadhan b  atieh, d  llem vuejnieh, j̄ih guelieh laejpieh sj̄ijli nelnie.¹⁰ «Buektede guelijste mejtie daelie   adtjeme», Jeesuse jeahta. ¹¹ Simon P  ehtere v  nhtsese vaadtsa j̄ih viermiem gaadhan geasa. Dihte stoere guelijste dieves, stoerelukkie-vijhtelukkiegolme guelieh desnie. Jalhts dan j̄ijnjh guelieh, viermie ij gajhkenh. ¹² Jeesuse dellie learoehkidie jeahta: «B  etede j̄ih by  pmedidie!» Ij gie learoehkijstie doesth gihtjedh: «Gie datne?» Daejrieh badth   ejvie dihte. ¹³ Dellie Jeesuse b  ata, laejpiem vaalta j̄ih dejtie vadta, guelieem aaj.

Lulesamisk:

2 Mos 3,1-6 (*pr  vetekst fra det lulesamiske oversettelsesarbeidet, med tillatelse fra Svenska Bibels  llskapet*)

1 G   Moses akti s  vtsajt vuohppasis Jetroj, Midjana h  rr  j, r  jnnohij, de   jd  miehtse nuppe b  ll  j dajt vuojedij ja Jubmela v  rr  j, Horebij, b  dij. 2 Danna H  rr   ienngil ietjas bigodij d  ll  snjibttjon, mij snjuohtjalij tjieskisl  dnjebiesstagis. G   Moses vuojnij biasstagav v  ni buolek snjibttjomin, 3 de ussjolij: "Oavddo! Vierttiv d  hku vuolggget gehtjatjit manen biesta ij buole." 4 G   H  rr   vuojnij suv gehtjatjit mannamin, de Jubmel sunji tjuorvvij tjieskisl  dnjebiesstaga sissta: "Moses! Moses!" S  n v  sstedij: "D  la lav." 5 H  rr   h  laj: "Ale lahkana! Nuola g  bmagijt,   jlis ednama nanna tjuottjo." 6 Ja j  rkij: "  htj  t Jubmel lav, Abrahama Jubmel, Isaka Jubmel ja Jakoba Jubmel." De Moses muodos tjiegaj. Jubmelij ittjij duosta g  httjat.

Apg 2,1-12

Gå ájlistakbiejvve bádij, de gájka lidjin tjoahken. 2 Hähkkat almes dudna gulluj degu garra viros, ja de dievdij ábbå viesov gånå tjoahken lidjin. 3 Vuojnnin dállásnjibtjoj lágátjijt, ma juohkkahattja nali juohkásin. 4 Gájka ájlis Vuojnjanisás dieveduvvin ja ietjá gielajt sárnnogáhtin, dan milta majt Vuojnjanis sidjij vattij. 5 Jerusalemin jubmelbalulasj juvdá alme vuole juohkka värálda rijkajs árrun. 6 Gå jiedna gulluj de almasjfuovva tjáhkani, ja dadjanij dajna gå juohkkahasj guláj ietjas giellaj sárnnomav. 7 Imájdalá gatjádin: "Álle gus galileaga dá gájka, gudi sárnnu? 8 Gáktus de juohkkahasj sárnnomav ietjas iednegiellaj gullá? 9 Mij lip parteaga, medeaga, elamiteaga, boahtám lip Mesopotamias, Judeas ja Kappadokias, Pontosis ja Asias, 10 Frygias ja Pamfylas, Egyptas ja Kyrene dáfojs Libyan. Diehki lip boahtám Romas, 11 goappátjagá juvdá ja proselyhta, mij lip kretaga ja arabaga - ja sijá sárnev Jubmela stuorra dagoj birra iehtjama giellaj gullap." 12 Lehpedájon ettjin diede majt jáhkket ja de guhtik guojmestisá gatjádin: "Mij le lik dát?"

Joh 21,9-13

9 Gå gáddáj goarridin, de vuojnnin hilladáláv ja hilladálå nanna lájbjit ja guolijt bassumin. 10 Jesus sidjij hálaj: "Viedtjit guolijs majt jur áttjak oattjojda." 11 Simon Petrus jávrrégáddáj manáj ja viermev gáddáj giesij. Stuorra guolijs lij dievas, tjuohtevihhtalåkgålmåt guoles. Ja vájku náv állo guolle de viermme ittjij gajkkusa. 12 Jesus áhpadisålmåjda javlaj: "Báhtit båråttjit." Ittjij sijás aktak duosta gatjådit guhti lij; árvvedin suv Härrån. 13 Jesus dábbánij, váldij lájbev ja guolev ja sidjij vattij.

Nordsamisk:

2 Mos 3,1-6

Moses guođohii vuohpas Jetro, Midjana báhpa, smávvaomiid. De dáhpáhuvai oktii ahte son doalvvui omiid nuppe beallái meahci ja bođii Ipmila vári, Horeba, vuollái. 2 Doppe sutnje almmustuvai Hearrá enggel dollanjuorššu siste, mii šloavggui bastislánjás. Moses oinnii ahte dolla ii loaktán miestaga, vaikko dat bulii njivžu dollan. 3 Dalle Moses jurddašii: «Mun manan geahččat duon ovddolaš oainnáhusa, go dolla ii loavtte bastislánjá.» 4 Muhto go Hearrá oinnii su boahtimin lahka geahččat, de son čurvii sutnje bastislátnjåmiestagis: «Moses, Moses!» Moses vástidii: «Dá mun lean.» 5 Hearrá celkkii: «Ale boađe lagabui! Nuola gápmagiid! Dasgo dat báiki mas don čuoččut lea bassi eanan.» 6 Son celkkii vel: «Mun lean áhčát Ipmil, Abrahamas Ipmil, Isakas Ipmil ja Jakobas Ipmil.» Dalle Moses govččai ámadaju, danin go son balai geahččamis Ipmilii.

Apg 2,1-12

Go hellodatbeaivi bođii, de sii ledje buohkat čoahkis. 2 Fáhkkestaga gullui almmis šuvva dego garra riđđu, ja dat devddii oppa viesu gos sii ledje čohkkámin. 3 Sii oidne njuokčamiid dego dollanjivžžanasaid mat juohkásedje ja luoitádedje juohkehačča ala. 4 De buohkat devdojuvvojedje Bassi Vuoinjnain, ja sii sárndugohte eará giellaid dađe mielde go Vuoinjna attii

sidjiide sárdnut.

5 Jerusalemis ásse dál ipmilbalolaš juvddálaččat geat ledje bohtán dohko buot álbmogiin almmi vuolde. 6 Go dát jietna gullui, de olmmošjoavku čoahkkani ja moivašuvai; dasgo juohkehaš gulai sárdnojuvvomin iežas gillii. 7 Sii ovddošedje ja jerre: «Eai bat duot leat buohkat galilealaččat, geat leat sárdnumin? 8 Mo de sáhttit mii gullat juohkehaš iežamet eatnigiela? 9 Mii leat partalaččat ja medialaččat ja elamlaččat, olbmot Mesopotamias, Judeas ja Kappadokias, Pontosis ja Asia eanangottis, 10 Frygias ja Pamfylas, Egyptas ja Libya guovlluin Kyrene lahka, 11 mii leat fárren deike Romas, sihke juvddálaččat ja sii geat leat jorgalan juvddálaš oskui, mii leat kretalaččat ja arabialaččat – ja mii gullat sin sárdnumin lpmila stuora daguid birra min iežamet gillii.» 12 Buohkat hirpmástuvve ja šadde eahpádussii ja jerre guhtet guimmiineaset: «Mii son dát lea?»

Joh 21,9-13

9 Go sii ledje bohtán gáddái, de oidne ahte hilladolas ledje bassojuvvomin guolit ja láibbit. 10 Jesus celkkii sidjiide: «Buktet deike veahá dain guliin maid gottiidet.» 11 Simmon Biehtár manai fatnasii ja gesii fierpmi gáddái. Dat lei dievva stuora guliin, čuođivihttalogigolbma oktiibuot. Muhto vaikko ledje ge nu ollu, de fierbmi ii gaikánan. 12 Jesus celkkii sidjiide: «Bohtet boradit.» li oktage máhttájeddiin arvan jerrat sus: «Gii don leat?» dasgo sii dihte ahte dat lei HERRÁ. 13 Jesus loaiddastii, válddii láibbi ja attii sidjiide, ja guoli maddái.

4. Tanker om tekstene

Det skjer møter ved ilden i dagens bibeltekster. Det er fortellingene om den brennende tornebusken (2 Mos 3,1-6), om pinseunderet (Apg 2,1-12) og om den oppstandene Jesus som steker fisk til disiplene ved Genesaretsjøen (Joh 21,9-13). Ilden, som bærer med seg en rik assosiasjonsverden i samisk kultur, kan være en assosiativ tråd mellom tekstene.

De tre tekstene forteller om ekstraordinære erfaringer eller hendelser, der den ikke-synlige verden bryter inn i den synlige. Det gir et forklart syn på virkeligheten. Det finnes mange personlige beretninger i samiske miljøer i dag om folk som har hatt opplevelser som ikke kan gis en naturlig forklaring, også syn av ild.

Teksten fra 2 Mos 3 er begynnelsen på Israels store frigjøringsfortelling. Det skjellsettende møtet med Gud skjer ikke i et storslagent tempel, men langt ute i ødemarken. Her hører Moses et ord om at stedet han står på er hellig jord. Og han ser en underlig ild som ikke fortærer det den brenner.

Pinsefortellingen inneholder en frigjøringsimpuls for folkene og språkene. Veien til frelse går ikke gjennom et annet folks språk og skikker. Tilhørerne undrer seg og sier: «vi hører dem forkynne om Guds storverk på våre egne språk». En rød tråd i Apostlenes gjerninger er at det ikke er apostlene som tar initiativ til å krysse og rive ned grensen mellom jøder og ikke-jøder. Det skjer ved Ånden. Ilden brenner over apostlene. Men den fortærer ikke. Den bringer liv.

I Johannes-teksten holder disiplene på med å fiske. De hadde mistet håpet. De hadde satset alt på én sak, men tapt. De trodde Jesus skulle bringe det nye riket med frigjøring for deres folk (jf datidens messiasforventning). Så døde håpet. Nå var de tilbake der de begynte. Ved fiskebåten. Men der ved ilden ved Genesaretsjøen begynner håpet å gjenoppstå. De møter ham de svek. Men han møter dem ikke med anklage og hevner, som en fortærende ild. I stedet møter han dem med nåde – og stekt fisk.

Det er mange i det samiske samfunnet som har kjempet en kamp for språk, kultur og sitt folk. Enkeltmennesker kan iblant oppleve at de svikter eller blir sviktet, i kampen for det samiske folkets rettigheter. Dette kan overskygge det faktum at mye er vunnet for det samiske folk.

Ilden kan slukne. Eller man kan bli en ild som fortærer. Hvordan bevarer man sitt hjerte? Ved ilden hos Jesus, serveres nåde, stekt fisk og en visjon for den mangfoldige menneskehet, der man har en plass å fylle.

Evangeliefortellingen understreker at det var 153 fisker i garnet. I datiden var det en forestilling om at det fantes 153 fiskeslag i verden. Tallet kan derfor symbolisere alle, hele mangfoldet. Det er kanskje et viktig budskap på en nasjonaldag. Vi feirer vår unike plass i det unike mangfoldet. Eller som det ble sagt i det samepolitiske programmet vedtatt av Samekonferansen i Gällivare 1971: «Vi er samer og vil være samer, uten derfor å være hverken mer eller mindre enn andre folk i verden»

5. Forbønn

Nedenfor finnes forslag til forbønnsledd på norsk, sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk arbeidet av Samisk kirkeråd tidligere år.

Norsk

Herre, vår Gud, vi takker deg for det samiske folk [vårt folk] og deres[våre] tradisjoner og for de landområder der de [vi] har hatt nok til livets opphold.

Gi oss alle vilje og visdom til å ta vare på alt det gode vi har fått i arv fra våre forfedre. Vi ber i dag særskilt for de samiske primærnæringene og deres muligheter til å høste av naturens gaver på land og hav. Vi ber for dem som opplever uro for framtida på grunn av store tap til rovdyra, og for ungdommen som føler usikkerhet. Vi ber også for fjordfolkets mulighet til å høste av det som havet gir. Lær oss å forvalte dine gaver rett. Det ber vi om i Jesu navn.

Sørsamisk

Åejvie, mijjen Jupmele, datnem gijhtebe mijjen almetji åvteste, mijjen vuekiej jïh dajvi åvteste gusnie åadtjobe årrodh jïh gaajhkem jieliemasse åadtjodh.

Vedtieh syjhtedem jïh vijsiesvoetem guktie vaarjelibie gaajhkem bueriem maam libie eerpeme mijjen maadtojste. Rohkelibie: vedtieh saemien jieleme-dårrehtimmide nuepieh eatnamistie

jih jaevrijste gaajhkem jielemasse aadtjodh. Rohkelibie dej ávteste gieh aerhkie leah bætije biejjiej ávteste juktie vaejsjeh jeeluvistie rebpieldieh jih noeregi ávteste gieh aerhkie leah. Rohkelibie dej ávteste gieh mearoen baalte árröeminie guktie dah mearoste beapmoeh áadtjoeh. Vuesehth guktie edtjebe dov buerie vadtesidie staerieslaakan vaarlidh. Dan bijre rohkelibie Jeesusen nommesne.

Lulesamisk

Hærrá Jubmel, gijttep duv sáme álmuga [mijá álmuga] ja sijá [mijá] dábij ávdås ja daj duobddáгий ávdås gánná sij [mij] li[p] bierrgim.

Vatte midjij gájkajda sidodav ja vijsesvuodav váj várajda válldep gájkka buorev majt lip ietjama ájttegijs árbben oadtjum. Uddni sierraláhkáj ráhkádallap sáme vuodoæládusáj ávdås ja sijá máhttelisvuodaj ávdås nuoren ja aj gátten bierrgit. Ráhkálip sijáj ávdås gudi boahhteájges márráhi urudisáj diehti, ja nuoraj ávdås gudi juorruli. Ráhkádallap aj vuodnaárrij ávdås váj sij bessi nuores tjuohppat. Áhpada mijáv váj vuogas láhkáj duv vattáldagájt háldadip. Dav ráhkádallap Jesusa namán.

Nordsamisk

Hærrá, min lpmil, mii giitit du sámi álbmoga (min álbmoga ja sin (min) árbevieruid ovddas ja guovlluid ovddas gos sii (mii) leat viežžan birgejumi.

Atte midjiide buohkaide dáhtu ja viissisvuoda atnit vára buot buriin maid min máttarváhnemat leat midjiide addán árbin. Mii rohkadallat erenoamážit sámi vuoddoealáhusaid ovddas ja vejolašvuoda háhkat birgejumi luonddu valljodagain sihke eatnamis ja ábis. Mii rohkadallat sin ovddas geat boraspiriid speadjamiid dihte vuorrástuvvet boahhteáiggi dihte, ja nuoraid ovddas geat dovdet eahpesihkarvuoda. Mii rohkadallat maid buohkaid ovddas geat áppet vuonain ja vižžet birgejumi das maid mearra addá. Oahpat min geavahit du attáldagaid rievttis láhkái. Dan rohkadallat mii Jesusa nammii.

Fader vår

Sørsamisk:

Mijjen Aehtjie guhte leah elmierijhkesne.

Baajh dov nommem aejliestovvedh.

Baajh dov rijhkem bætiedh.

Baajh dov syjhtedem eatnamisnie sjidtedh

guktie elmierjhesne.
Vedtieh mijjese daan biejjien
mijjen fierhten-beajjetje laejpiem.
Luejhtieh mijjeste maam mijjeh meadteme
guktie mijjeh luejhtebe
dejstie guhth mijjese meadteme.
Aellieh luejhtieh mijjem giehtjelimmiej sijse,
vaallah vaarljeh mijjem bahheste.
Juktie rijhke lea dov,
faamoe jih earoe ihkuven aajkan.
Aamen.

Lulesamisk:

Áhttje mijá guhti le almen.
Ájlistuvvus duv namma.
Báhtus duv rijkka.
Sjaddus duv sidot gåk almen,
náv aj ednamin.
Vatte midjij uddni mijá bájvvasasj lájbev.
Ja luojte midjij suttojdimme ándagis,
náv gåk mij aj luojttep mijá velgulattjajda.
Ja ale mijáv gähttalibmáj lájddi,
ájnat várjjala mijáv bahás.
Juhte duv le rijkka ja fábmo ja herlukvuohta
ihkeven ájggáj.
Amen.

Nordsamisk:

Gammel form:

Áhčči min, don guhte leat almmis.

Basuhuvvos du namma.

Bohtos du riika.

Šaddos du dáhtu,

mo almmis nu maddái eatnama alde.

Atte midjiide odne min beaivválaš láibámet.

Ja atte midjiide min suttuideamet ándagassii

Nugo maddái mii ándagassii addit min velggolaččaidasamet;

ja ale doalvo min geahččalusa sisa,

muhto beastte min bahás eret.

Dasgo du lea riika ja fápmu ja gudni agálašvuhtii!

Amen.

Nyere form:

Áhččámet, don guhte leat almmis!

Basuhuvvos du namma.

Bohtos du riika.

Šaddos du dáhttu,

mo almmis nu maddái eatnama alde.

Atte midjiide odne min beaivválaš láibbi.

Atte midjiide min suttuid ándagassii,

nugo mii ge ándagassii addit velggolaččaidasamet.

Ale ge doalvo min geahččalussii,

muhto beastte min bahás eret.

Dasgo du lea riika ja fápmu ja gudni agálašvuhtii.

Amen.

På nordsamisk brukes det to oversettelser av Fader vår. Om dere er usikre på hvilken form dere kan bruke, kan menighetens medlemmer rådføres om hvilken form de er mest fortrolige med.

6. Salmeforslag

I Norsk salmebok 2013 finnes 15 salmer på henholdsvis sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk språk; alle med norsk parallelltekst. Registeret over samiske salmer bakerst i Norsk salmebok (s. 1421 – 1422) kan være til hjelp i planleggingen av gudstjenesten. Menigheter som bruker egne samiske salmebøker (nordsamisk og lulesamisk) vil ha et større utvalg salmer å velge blant.

Nedenfor er et lite knippe samiske salmer med henvisning både til Norsk salmebok og andre salmebøker.

Den samiske nasjonalsangen

Norsk salmebok (2013): 758 (på norsk, nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk)

Om sangen: <http://www.sametinget.no/Om-Sametinget/Bakgrunn/Nasjonaldag-og-nasjonale-symboler>

Kyrie (nordsamisk)

Norsk salmebok (2013): 976.6 / Salmer 1997: 270

Biejjiem jih askem / Solen och månen (Sørsamisk omdiktning av Måne og sol)

Norsk salmebok (2013): 241 / Salmer 1997: 282 (sørsamisk)

Sálbmagirji II: 766 (nordsamisk)

Julevsáme Sálmmagirjje: 13 (lulesamisk)

Laudate omnes gentes /Dal lávllu oppa eanan

Norsk salmebok (2013): 384 / Salmer 1997:230 / Sálbmagirji II: 508 (nordsamisk)

Julevsáme Sálmmagirjje: 223 (lulesamisk)

Deilig er jorden

Norsk salmebok (2013): 48 (norsk, sørsamisk, lulesamisk og norsk)

Sálbmagirji II: 376 (nordsamisk)

Julevsáme Sálmmagirjje: 203 (lulesamisk)

Salmer 1997: 283 (sørsamisk)

Gulá muv ráhkålvisájt / Hör mina böner, Herre (lulesamisk)

Norsk salmebok (2013): 639

Jeg folder mine hender små

Norsk salmebok (2013): 731 / Sálbmagirji: 76 (nordsamisk)

Julevsáme Sálmmagirjje: 52 (lulesamisk)

Salmer 1997: 278 (sørsamisk)

Salmebøker

-Norsk salmebok 2013

-Sálbmagirji

-Sálbmagirji II

-Julevsáme Sálbmagirji

Noen samiske salmer finnes også i Salmer 1997 og i Noen salmer fra nord.

Det er også utgitt samiske salmebøker i Finland og Sverige som brukes i noen menigheter i Norge.

7. Nettressurser - Samenes nasjonaldag

Den norske kirke, Ressursbanken: <https://ressursbanken.kirken.no/nb-NO/2017/markering-av-samisk-nasjonaldag/>

Sametinget: <http://www.sametinget.no/Om-Sametinget/Bakgrunn/Nasjonaldag-og-nasjonale-symboler>

Ovttas, samiske læremidler på nett: <http://ovttas.no/nb/node/29492>

Lykke til med den kirkelige markeringen av Samenes nasjonaldag!